

jaksi ostaman Hirvenpään huvilan uudelleenrakentamista varten Herttoniemen hiihtokeskukseen 14,000 mk ¹⁾ sekä myöhemmin vielä 15,000 mk ²⁾, viimeksi mainitun erän ehdoin, että yhdistys kirjallisesti sitoutui käyttämään hiihtomajaa ainakin viiden vuoden ajan puheena olevaan tarkoitukseen, ollen avustusmäärä muussa tapauksessa maksettava kaupungille takaisin korkoineen, sekä että yhdistys lisäksi nimenomaan sitoutui siihen, että maja oli kaikkien halukkaiden käytettävänä.

Työväen uimarit nimisen yhdistyksen anomus varain myöntämisestä laivamaksujen suorittamiseksi varattomille kansakouluoppilaille ei antanut muuta toimenpiteen aihetta kuin että urheilulautakunnalle annettiin ³⁾ tehtäväksi v:n 1939 talousarvioehdotusta laatiessaan harkita kysymystä määrärahan ottamisesta talousarvioon uimakouluoppilaiden kuljettamista varten maksutta Mustikkamaan ja Uunisaaren uimalaitoksille.

Liikuntakasvatusta ja kouluhygieniää koskevia kysymyksiä 'käsittävän IX pohjoismaisen kongressin aiheuttamien menojen peittämiseen kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ yleisistä käyttövaroistaan 10,000 mk.

9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Suomenkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oikeutettiin ⁵⁾ vasta maaliskuun 1 p:nä 1939 täyttämään opettajatar F. Johanssonin toistaiseksi hoitama suomenkielisten kansakoulujen toimistoapulaisenvirka.

Kaupunginhallitus määräsi ⁶⁾ Aleksis Kiven kouluun v:n 1939 alusta lukien perustetun ⁷⁾ palkkasääntöön merkitsemättömän pysyväisten virkain ryhmään kuuluvan apulaistalonmiehentoimen kuulumaan mainittujen virkain 33 palkkaluokkaan.

Kansakoulujohtokunnan esitettyä Aleksis Kiven koulun johtajan vapaatuntien lisäämistä koulun toiminnan suuresti laajennuttua, kaupunginhallitus palautti ⁸⁾ asian johtokunnalle uuden esityksen laatimista varten kaikkien koulujen johtajain vapaatuntien järjestämiseksi lukuvuoden 1939—40 alusta lukien sekä kehoitti samalla myöskin ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaa ottamaan saman kysymyksen käsiteltäväkseen. Edellisen johtokunnan sittemmin asiasta laatiman ehdotuksen kaupunginhallitus hyväksyi ⁹⁾ tulemaan voimaan v:n 1939 syyslukukauden alusta.

Virkaatoimittavina toimineille opettajille A. Keynäsilälle ¹⁰⁾, K. Koskiselälle ¹¹⁾ ja P. Sippolalle ¹⁰⁾ kansakoulujohtokuntaa päätettiin kehoittaa maksamaan kesälomakorvaus suomenkielisten kansakoulujen määrärahasta Sääntöpalkkaiset virat.

Kaupunginhallitus oikeutti ¹²⁾ kansakoulujohtokunnan maksamaan eläkkeellä olevalle opettajalle J. Niemelälle siltä ajalta, jolloin hän joutui hoitamaan sairaslomaa nauttivan opettaja H. Malevan poikaluokkaa, poikaluokan opettajan pohjapalkan vähennettynä kaupungin hänelle maksamalla 995 mk:n kuukausieläkkeellä.

¹⁾ Khs 27 p. tammik. 209 §. — ²⁾ S:n 20 p. lokak. 1,982 §. — ³⁾ S:n 7 p. heinä-k. 1,338 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. maalisk. 638 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. jouluk. 2,504 §. — ⁶⁾ S:n 5 p. toukok. 940 §. — ⁷⁾ Ks. tämän kert. s. 52. — ⁸⁾ S:n 14 p. lokak. 1,923 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. jouluk. 2,555 §. — ¹⁰⁾ S:n 1 p. syysk. 1,638 §. — ¹¹⁾ S:n 19 p. toukok. 1,055 §. — ¹²⁾ S:n 3 p. marrask. 2,120 §.

Kansakoulujohtokuntaa päätettiin ¹⁾ kehoittaa suorittamaan kaupungin palveluksessa lukuvuoden 1933/34 olleelle kansakoulunopettaja A. Airilalle, joka tietämättömyydestä oli suorittanut 10 %:n palkanvähennyksen vaikka hänen maksettavakseen huoltovelvollisena kuului vain 5 %, takaisin puolet hänen palkastaan mainitulta lukuvuodelta pidätetystä palkanvähennyksestä eli 1,560 mk.

Veistokalustonhoitajat J. Kivi ²⁾ ja J. Elomaa ³⁾ oikeutettiin säädetyn eroamisiän saavuttettuaan jäämään virkoihinsa edellinen kesäkuun 1 p:ään 1939 ja jälkimmäinen kertomusvuoden loppuun.

Kaupunginhallitus oikeutti ⁴⁾ koululääkäri E. Alhon sivutoimena hoitamaan rokkoaineen valmistuslaitoksen ja varaston johtajan tointa v:n 1940 loppuun.

Kansakoulujohtokunnan ilmoitukset erinäisten opettajain oikeuttamisesta pitämään sivutoimia merkittiin ⁵⁾ tiedoksi.

Opettajat K. Ahtinen ⁶⁾, W. Erkko ⁷⁾, A. Immonen-Siimes ⁸⁾, T. M. Mikkonen ⁹⁾, E. Railo ⁸⁾ ja A. Vuolijoki ⁷⁾ oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun sekä opettaja L. Wecksell ⁹⁾ v:n 1940 loppuun.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹⁰⁾ 1,728 mk:n suuruisen määrärahan kansakoulujen poikakuoron johtajan palkkaamiseen.

Ruotsinkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Merkittiin ¹¹⁾ tiedoksi kouluhallituksen hyväksyneen ruotsinkielisten kansakoulujen opettajan G. E. Cavoniuksen mainittujen koulujen tarkastajan R. Malmbergin sairaaloma-sijaiseksi kertomusvuoden syyskuun 21 p:n ja joulukuun 20 p:n väliseksi ajaksi.

Pyydettyään ja saatuaan selityksen kansakoulujohtokunnan tekemän päätöksen johdosta myöntää opettaja B. Holmströmille osittaista virkavapautta ja sen mukaan vähennetyt palkkaedut vain lukuvuosien aikana, kaupunginhallitus päätti ¹²⁾ ilmoittaa käsityksensä johtokunnalle, että sen mielestä ei ollut asianmukaista myöntää virkavapautta vain lukukausien ajaksi sellaisissa tapauksissa, jolloin tiedetään virkavapauden syyn jatkuvan myöskin koulujen loma-aikoina.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹³⁾ 616 mk opettaja K. Saltzmanille korvauksena hänen tammikuun 7 p:n ja maaliskuun 31 p:n välisenä aikana nauttimansa sairaaloman ajalta saamatta jääneistä palkkaeduistaan.

Ottaen huomioon, että kaupunginvaltuuston päätös ¹⁴⁾ kaupungin opetuslaitoksissa maksettavien tuntipalkkioiden korottamisesta oli eräissä tapauksissa aiheuttanut epäselvyyttä, kansakoulujohtokunta alisti kaupunginhallituksen hyväksyttäviksi asiassa tekemänsä päätökset 24 mk:n tuntipalkkion maksamisesta kertomusvuoden alusta ruotsinkielisten kansakoulujen määrärahasta Oppilaiden voimistelu- ja urheiluharjoitusten edistämiseen eräille lasten voimistelunopettajille, 30 mk:n tuntipalkkioiden suorittamisesta samojen koulujen määrärahasta Yleisen ammattilais-

¹⁾ Khs 3 p. maalisk. 503 § ja 13 p. huhtik. 805 §. — ²⁾ S:n 3 p. maalisk. 505 §. — ³⁾ S:n 3 p. marrask. 2,121 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. jouluk. 2,505 §. — ⁵⁾ S:n 27 p. tammik. 235 §, 6 p. lokak. 1,874 § ja 3 p. marrask. 2,122 §. — ⁶⁾ Khn jsto 8 p. syysk. 3,857 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. lokak. 3,917 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. tammik. 3,134 §. — ⁹⁾ S:n 24 p. marrask. 4,089 §. — ¹⁰⁾ Khs 3 p. marrask. 2,117 §. — ¹¹⁾ S:n 27 p. lokak. 2,034 §. — ¹²⁾ S:n 3 p. helmik. 271 §. — ¹³⁾ S:n 24 p. marrask. 2,279 §. — ¹⁴⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 122.

koulun kansakoululuokka kahdelle kansakoulunopettajalle, jotka iltaisin antavat opetusta yleisen ammattilaiskoulun kansakoululuokalla sekä 7 mk:n tuntipalkkion suorittamisesta samojen koulujen määrärahasta Tilapäistä työvoimaa jatkoluokkien pesunohjaajille. Ollen viimeksi mainittu korotus johtokunnan oman harkinnan varassa kaupunginhallitus hyväksyi ¹⁾ molemmat ensiksi mainitut ehdotukset.

Ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian kanslia-apulainen L. Anell sekä kyseisten koulujen opettajat A. Lindholm ja H. Schalin oikeutettiin ²⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Palkanlisäyksen maksaminen kansakoulujen vuosisijaisille. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoituksen johdosta, että kun v. 1937 hyväksyttyä palkanlisäystä ³⁾ voitiin maksaa ainoastaan vähintään vuoden virassaan olleille viranhaltijoille ei johtokunta ollut voinut maksattaa palkanlisäystä edellisenä syksynä otetuille vuosisijaisille, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ ilmoittaa johtokunnalle, että palkanlisäys oli suoritettava jokaiselle vakinaista virkaa hoitavalle ja sellaisen viran palkkamäärärahasta palkatulle vuosisijaiselle.

Lastenpsykiatrin ja lastenpsykiatrin apulaisen virat. Kaupunginhallitus valitsi ⁵⁾ lastenpsykiatrin virkaan sielullisesti sairaiden vastaanotto-aseman apulaislääkäriin E. S. Jokivartion ja lastenpsykiatrin apulaisen virkaan filosofiankandidaatti A. Hytösen. Edellä mainitut virat määriteltiin ⁶⁾ molempien kansakoulujohtokuntain alaisiksi.

Kansakoulujen huoneistot. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ antaa Mäkelänkadun kansakouluasiaa käsittelemään asetetulle komitealle tehtäväksi valmistella kysymystä Töölön kansakoulutalon laajentamisesta sekä kehoittaa kiinteistölautakuntaa ottamaan huomioon kansakoulujen tonttitarpeen keski- ja pohjois-Töölössä.

Kansakoulujohtokunnan laadituttaman Lapinlahden uuden kansakoulutalon rakennusohjelman kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ lähettää yleisten töiden lautakunnalle huomioonotettavaksi sen luonnospiirustuksia laadittaessa.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli v. 1930 tehnyt Snellmaninkoulun lisärakennusta koskevan ehdotuksen rahatoimikamarille, joka puolestaan lähetti sen yleisten töiden lautakunnalle luonnospiirustusten laatimista varten aikanaan. Kun sittemmin käydyissä neuvotteluissa päädyttiin sellaiseen tulokseen, että koulun laajentamiskysymys ei ollut ajankohtainen ja lisäksi havaittiin laajennusohjelma vanhentuneeksi kaupunginhallitus asiaa käsiteltyään päätti ⁹⁾ antaa kysymyksen Snellmaninkoulun laajentamisesta v:n 1930 rakennusohjelman pohjalla sillä kertaa raueta.

Kiinteistölautakuntaa päätettiin ¹⁰⁾ kehoittaa tekemään Oikokadun talon n:o 7 omistajan kanssa talossa toimivan ruotsinkielisen apukoulun huoneistoa koskeva uusi vuokrasopimus ehdoin, että talonomistaja suorittaa huoneistossa tarpeelliset muutostyöt ja vuokra korotetaan 90,000 mk:aan vuodessa, minkä ohessa kertomusvuoden vuokrankorotukseen myönnettiin 4,500 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

¹⁾ Khs 27 p. toukok. 1,100 §. — ²⁾ Khn jsto 15 p. jouluk. 4,142 §. — ³⁾ Ks. v:n 1937 kert. s. 6. — ⁴⁾ Khs 10 p. helmik. 339 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. lokak. 1,920 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. lokak. 2,037 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. marrask. 2,115 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. tammik. 234 §. — ⁹⁾ S:n 10 p. helmik. 343 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. huhtik. 765 §.

Yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹⁾ 43,700 mk Tehtaankadun kansakoulun poikien käymälän sisäänkäynnin uudelleenjärjestämiseen.

Kaupunginhallitus päätti ²⁾, että Aleksis Kiven koulun käytettäväksi luovutetaan suomenkielisen työväenopiston talosta neljä luokkahuonetta ehdoin, että nämä luokat työskentelevät vain aamupäivävuorolla ja että tästä johtuvat järjestystenpito-, siivous-, valaistus- y.m. sen luontoiset lisäkustannukset eivät jää rasittamaan opiston taloutta, sekä Vallilan kansakoululle kolme luokkahuonetta Nilsiäntien ruotsinkielisen kansakoulun talosta.

Andra svenska lyceum i Helsingfors niminen koulu oikeutettiin ³⁾ voimistelua varten käyttämään Annankadun kansakoulun voimistelusalua entisten kolmen asemesta kuusi tuntia viikossa seuraavan lukuvuoden alusta lukien; vuokramaksu korotettiin 5,250 mk:ksi lukuvuodelta.

Käpylän yhteiskoulu oikeutettiin ⁴⁾ käyttämään Käpylän kansakoulun voimistelusalua kuusi tuntia ja laulusalia neljä tuntia viikossa, ehdoin että se suoritti 5,000 mk:n vuokramaksun lukuvuodelta, mihin summaan sisältyi korvaus valosta, ja sopi erikseen siivouksesta ja sen korvaamisesta. Koska laulusalia kuitenkin ei voitukaan luovuttaa yhteiskoulun käytettäväksi ja tämä ilmoitti, että lukuvuoden voimistelutunneistakin vain noin puolet pidettäisiin sisällä, kaupunginhallitus sittemmin päätti ⁵⁾ alentaa sen suoritettavan vuokran 300 mk:ksi kuukaudessa 9 kuukauden aikana.

Rintamamiesten majoittamista varten toukokuun 15—16 p:nä luovutettiin ⁶⁾ Eläintarhan, Kaisaniemen, Kallion, Lapinlahden, Porthaninkadun, Punavuorenkadun, Tehtaankadun, Töölön ja Vallilan kansakoulut sekä Ratakadun, Annankadun, Topeliuksenkadun ja Nilsiäntien koulut ynnä ruotsinkielinen apukoulu, ehdoin: että vuokraaja kuljetuttaa kouluille ja sieltä pois majoitukseen tarvittavat vuodevaatteet; että vuokraajan toimesta hankitaan kouluille järjestysmiehet; että koulut tyhjennetään toukokuun 16 p:nä niin hyvissä ajoin, että siivous voidaan toimittaa ennen koulutyön alkamista seuraavana aamuna; ja että koulujen palveluskunnalle varataan siivous- y.m. palkkiona 1 mk kutakin majoitettua miestä kohden. Kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ sittemmin yleisistä käyttövaroistaan edellä mainittujen koulujen vahtimestareille yhteensä 6,065 mk korvauksena puheena olevan majoituksen aiheuttamista siivoustöistä.

Kansakouluhuoneistoja luovutettiin ⁸⁾ lisäksi erinäisin ehdoin eräihin muihinkin majoitustarkoituksiin, voimistelu- ja lauluharjoitusten pitämiseen, kokoushuoneistoiksi, kurssitoimintaa varten sekä opetus- ja esitelmätilaisuuksien pitoon.

Tunturikoulun pihalla olevan rakennuksen poistaminen. Tunturikoulun pihalla olevan yksityisen omistaman asuinrakennuksen poistamistaroituksessa kiinteistölautakunta oli irtisanonut mainittua rakennusta varten vuokrattua aluetta koskevan vuokrasopimuksen päättyväksi marraskuun 1 p:nä, mikä merkittiin ⁹⁾ tiedoksi.

¹⁾ Khs 11 p. elok. 1,508 §. — ²⁾ S:n 25 p. elok. 1,602 §. — ³⁾ S:n 27 p. toukok. 1,101 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. syysk. 1,687 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. marrask. 2,118 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. huhtik. 762 ja 766 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. kesäk. 1,194 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. tammik. 236 §, 3 p. maalisk. 504 ja 510 §, 7 p. huhtik. 763 ja 767 §, 19 p. toukok. 1,058 §, 27 p. toukok. 1,102 §, 22 p. kesäk. 1,316 §, 16 p. syysk. 1,743 ja 1,744 §, 6 p. lokak. 1,875 §, 27 p. lokak. 2,036 §, 3 p. marrask. 2,123 §, 24 p. marrask. 2,286 § sekä 22 p. jouluk. 2,506 ja 2,507 §. — ⁹⁾ S:n 11 p. elok. 1,502 §.

Vironkielen opetus suomenkielisissä kansakouluissa. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan päätettyä aloittaa vironkielen opetuksen antamisen sitä haluaville ylä- ja jatkokoulun oppilaille, kaupunginhallitus ilmoitti ¹⁾ sallivansa tämän päätöksen toimeenpantavaksi.

Sittemmin johtokunta oikeutettiin ²⁾ järjestämään vironkielen opetusta entiseen tapaan myöskin kevätlukukauden aikana.

Raittustyö kansakouluissa. Sekalaisten yleisten menojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan raittustyön tukemiseen kaupunginhallitus myönsi ³⁾ suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle 24,000 mk ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle 6,000 mk raittustyötä varten kansakouluissa.

Aleksis Kiven koulua koskevan selostusvihkosen julkaisemiseen kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ 3,500 mk yleisistä käyttövaroistaan.

Opetustilaisuuksien järjestäminen kansakoulunopettajille. Maantiedon opettamista käsittelevän luentosarjan toimeenpanemiseen suomenkielisten kansakoulujen opettajille kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ yleisistä käyttövaroistaan 1,600 mk.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnalle kaupunginhallitus myönsi ⁶⁾ 1,000 mk yleisistä käyttövaroistaan kokeellisen fysiikan luentokurssien järjestämiseksi opettajille.

Erään kauppahinnan kirjaaminen. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle päätettiin ⁷⁾ ilmoittaa, että suomenkieliselle työväenopistolle myydyistä Kallion kansakoulun radiovastaanottimesta saatu kauppahinta 2,700 mk, oli merkittävä tuloksi talousarvion ulkopuolella.

Koulukaluston käyttö. Kaupunginhallitus hyväksyi ⁸⁾ suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ehdotuksen eräiden Lapinlahden koulun ullakolla säilytettyjen käytännöstä poistettujen kalustoesineiden lainaamisesta enintään lukuvuoden loppuun Käpylän yhteiskoululle.

Kansakoulujen valtionapu. Kaupungin kansakoululaitokselle myönnettiin v:ltä 1937 valtionapua ⁹⁾ 5,894,900 mk, josta aikaisemmin jo oli nostettu 4,342,395 mk ja nyt oli nostettavissa loput, 1,552,505 mk.

Kaupunginlakimiehelle ja kaupunginhallituksen asiamiesosastolle annettiin ¹⁰⁾ tehtäväksi anoa kansakouluille valtionapua v:ltä 1938, jolloin oppilasmäärä oli suomenkielisissä kansakouluissa keskimäärin 11,252.5 ja ruotsinkielisissä 2,344.0.

Rahatoimistolle annettiin ¹¹⁾ tehtäväksi nostaa kouluhallituksen ruotsinkielisten kansakoulujen kesäsiirtoloille myöntämän valtionavun osuus kertomusvuoden kesältä, 55,940 mk.

Kansakoulujen lahjoitusrahastojen korkovarain käyttö. Merkittiin ¹²⁾ tiedoksi suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus käytettävissään olevista lahjoitusrahastoista myöntämistään stipendeistä.

Merkittiin ¹³⁾ tiedoksi ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan ilmoitus J. G. Wilkmanin rahaston hoidosta v. 1937.

Työväenopistot. Suomenkielisen työväenopiston johtokunnan esityksen johdosta opistolaisyhdistyksen edustajan oikeuttamisesta olemaan läsnä

¹⁾ Khs 29 p. syysk. 1,832 §. — ²⁾ S:n 22 p. jouluk. 2,503 §. — ³⁾ S:n 3 p. helmik. 273 §. — ⁴⁾ S:n 10 p. maalisk. 556 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. marrask. 2,116 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. lokak. 2,035 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. maalisk. 502 §; vrt. tämän kert. s. 199 — ⁸⁾ Khs 24 p. marrask. 2,285 §. — ⁹⁾ S:n 10 p. helmik. 344 §. — ¹⁰⁾ S:n 3 p. marrask. 2,119 § ja 10 p. marrask. 2,162 §. — ¹¹⁾ S:n 29 p. jouluk. 2,560 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. toukok. 1,056 §. — ¹³⁾ S:n 3 p. helmik. 275 §.

johtokunnan kokouksissa kaupunginhallitus kehoitti¹⁾ johtokuntaa laatimaan kaupunginvaltuustolle ehdotuksen opiston johtosäännön tarpeellisesta muuttamisesta, mikäli johtokunta piti opistolaisyhdistyksen jäsenen säännöllistä läsnäoloa johtokunnan kokouksissa tarpeellisena.

Kaupunginhallitus päätti²⁾ ilmoittaa suomenkielisen työväenopiston johtokunnalle, että sen alistettu päätös opiston ohjesäännön 9 §:n johtolauseen sekä 2 ja 5 kohdan tulkinnasta saadaan panna täytäntöön muilta osin paitsi mikäli se koskee mainitun pykälän 5 kohdan tulkintaa, minkä ohessa päätettiin kehoittaa johtokuntaa harkitsemaan, olisiko johtajan tehtävät määriteltävä toisella tavoin todennäköisesti piakkoin laadittavassa uudessa johtosäännössä.

Kouluhallituksen kumottua suomenkielisen työväenopiston johtokunnan päätöksen filosofianmaisteri P. Railon valitsemisesta opiston johtajaksi johtokunnan kokoonpanossa vaalia toimitettaessa esiintyneen virheellisyyden nojalla, kaupunginhallitus päätti³⁾ kehoittaa filosofianmaisteri Railoa valittamaan valtioneuvostolle kouluhallituksen päätöksestä.

Kaupunginhallitus oikeutti⁴⁾ työväenopiston uuden johtajan T. I. Wuorenrinteen sivutoimenaan antamaan opetusta yhteiskunnallisessa korkeakoulussa lukuvuonna 1938/39.

Kaupunginhallitus päätti⁵⁾ ilmoittaa suomenkielisen työväenopiston johtokunnalle, että sen päätös tuntiopettajain kotityön korvauksen korottamisesta saadaan panna täytäntöön, minkä ohessa molempien työväenopistojen johtokuntia päätettiin kehoittaa yhteisesti tutkimaan kysymystä kotityökorvausten järjestämisestä sekä tekemään kaupunginhallitukselle esitys asiassa tarpeellisiksi katsomiinsa toimenpiteisiin ryhtymistä varten.

Kaupunginhallitus oli alistanut tutkittavakseen suomenkielisen työväenopiston johtokunnan tekemän päätöksen, joka koski kahden siivoojan oikeuttamista 64 mk:n suuruisen kuukausittaisen palkanlisäyksen saamiseen v. 1938 siitä huolimatta, että heille määrätty palkka on jaettu maksettavaksi 9 ½ eikä 12 kuukauden aikana. Katsoen, että puheena olevan laatuinen asia on sen yleisjaoston ratkaistava, kaupunginhallitus antoi palkanlisäyksiä vahvistamisen sen tehtäväksi sekä ilmoitti⁶⁾ sittemmin opiston johtokunnalle hyväksyvänsä yleisjaoston asiasta tekemän hyväksyvän päätöksen⁷⁾.

Suomenkielisen työväenopiston johtokunnalle päätettiin⁸⁾ ilmoittaa, että sen päätös raitiotielippujen ostamisesta opiston vahtimestarille saatiin panna täytäntöön, kuitenkin niin, että raitiotielippuja luovutetaan asianomaisen käytettäväksi vähitellen tarpeen mukaan.

Suomenkielinen työväenopisto oikeutettiin⁹⁾ ostamaan Kallion kansakoulussa käytetty radiovastaanotin ja käyttämään sen 2,700 mk:n suuruisen hinnan sekä sähkö- ja puhelinjohtojen 650 mk:n suuruisen asentamiskustannusten maksamiseen työväenopiston kaluston hankintamäärärahaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi¹⁰⁾ suomenkielisen työväenopiston johtokunnan ehdotuksen työväenopiston haaraosaston sijoittamisesta syksystä lähtien toistaiseksi Lapinlahdenkadun 1 b:ssä olevaan Helsingin yhteislyseon huoneistoon.

1) Khs 27 p. tammik. 224 §. — 2) 21 p. huhtik. 856 §. — 3) S:n 28 p. heinäk. 1,448 §. — 4) S:n 14 p. lokak. 1,929 §. — 5) S:n 13 p. huhtik. 804 §. — 6) S:n 27 p. tammik. 223 §. — 7) Khn jsto 25 p. tammik. 3,128 §. — 8) Khs 22 p. syysk. 1,764 §. — 9) Khn jsto 11 p. tammik. 3,074 §; vrt. tämän kert. s. 198. — 10) Khs 27 p. toukok. 1,099 §.

Kotitalouslautakunta ¹⁾ oikeutettiin eräin ehdoin käyttämään työväenopiston käsityösalia ja tarpeen vaatiessa juhlasalia opetustarkoituksiin, samoin kuin Kumpulän, Vallilan, Herttoniemen ja Talin siirtolapuutarhayhdistykset ²⁾ eräitä muita opiston huoneistoja esitelmien pitoa varten ja Työväen matkailuliitto ³⁾ majoitustarkoituksiin.

Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾, että suomenkielisen työväenopiston johtokunnan päätös Työväenopisto-lehden tilaamisesta johtokunnan kaikille jäsenille saadaan panna täytäntöön.

Suomenkielisen työväenopiston johtokunnan tehtyä esityksen opiston retkeilykerhon liittymisestä Suomen opintoretkeilykerhojen liiton jäseneksi, kaupunginhallitus oikeutti ⁵⁾ johtokunnan suorittamaan työväenopiston asianomaisesta määrärahasta retkeilykerhon jäsenmaksun y.m. kerhon järjestäytymisestä, toiminnan suunnittelusta ja retkeilyn yhteydessä tarvittavien opetus- ja havaintovälineiden hankinnasta koituvat menot, yhteensä 650 mk.

Helsingin kaupungin suomenkielisen työväenopiston opistolaisyhdistyksen anomus maa-alueen luovuttamisesta työväenopiston kesätoimintaa varten ei antanut ⁶⁾ kaupunginhallitukselle toimenpiteen aihetta.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahaston korkovaroista myönnettiin ⁷⁾ suomenkielisellevä työväenopistolle 530 mk ja ruotsinkielisellevä työväenopistolle 225 mk.

Ammattikoulut. Kaupunginhallitus oikeutti ⁸⁾ valmistavan tyttöjen ammattikoulun opettajattaren I. Steniuksen säädetyin eroamisien saavutettuaan hoitamaan virkaansa huhtikuun 16 p:stä lukukauden loppuun.

Valmistavan tyttöjen ammattikoulun opettajattarien luontoisetukorvaukset ruoasta vahvistettiin ⁹⁾ v:n 1939 alusta lukien toistaiseksi 9:50 mk:ksi työpäivältä, mikä korvaus asianomaisen opettajattaren on suoritettava myöskin niiltä työpäiviltä, jolloin hän ei ole halunnut nauttia kyseistä luontoisetua.

Ammattiopetuslaitosten johtokunnan vapautettua 18 varatonta valmistavan tyttöjen ammattikoulun oppilasta lukukausi- ja päivällismaksujen suorittamisesta lukuvuonna 1938/39 sekä 5 ompeluluokkien oppilasta päivällismaksujen suorittamisesta talouskurssien aikana kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ ilmoittaa, että tämä päätös saadaan panna täytäntöön sekä oikeutti ¹⁰⁾ johtokunnan sen jälkeen päättämään oppilaiden vapauttamisesta päivällismaksujen suorittamisesta.

Kaupunginhallitus myönsi ¹¹⁾ määrättyin ehdoin eräitä lupia valmistavan tyttöjen ammattikoulun huoneiston käyttämiseen opetus- ja majoitustarkoituksiin.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹²⁾ ammattiopetuslaitosten johtokunnalle 3,000 mk:n suuruisen määrärahan yleisen ammattilaiskoulun toisen luokan oppilaiden ja opettajien Viipurin ja Vuoksen laakson teollisuuslaitoksiin tehtävän opintoretken kustannuksiin.

Svenska lutherska evangelieföreningen i Finland niminen yhdistys

¹⁾ Khs 20 p. tammik. 180 § ja 22 p. syysk. 1,765 §. — ²⁾ S:n 20 p. tammik. 180 §. — ³⁾ S:n 7 p. huhtik. 764 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. tammik. 225 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. helmik. 390 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. syysk. 1,828 §. — ⁷⁾ S:n 21 p. huhtik. 848 §. — ⁸⁾ S:n 31 p. maalisk. 701 §. — ⁹⁾ S:n 29 p. jouluk. 2,559 §. — ¹⁰⁾ S:n 24 p. marrask. 2,282 §. — ¹¹⁾ S:n 8 p. syysk. 1,686 § sekä 5 p. toukok. 942 ja 943 §. — ¹²⁾ S:n 5 p. toukok. 941 §.

oikeutettiin ¹⁾ tavanmukaisin ehdoin käyttämään yleisen ammattikoulun huoneistoa vuosijuhlaansa saapuvien vieraiden majoituspaikkana.

K. H. Renlundin stipendi- ja palkintorahaston korkovaroista myönnettiin ²⁾ yleiselle ammattilaiskoululle 1,115 mk, kirjapainokoululle 110 mk ja taideteollisuuskeskuskoululle 720 mk.

Kotitalouslautakunta. Kaupunginhallitus suostui ³⁾ kotitalouslautakunnan anomukseen lastensuojelulautakunnan Vallilan leikkikentän tavaroitten säilyttämisestä kesällä Mäkelänkadun 45:ssä olevassa kotitalouskerholassa.

Kaupunginhallitus oikeutti ⁴⁾ eräät yhdistykset määrätyn ehdoin käyttämään kotitalouslautakunnan opetuskeittiötä opetus- ja havaintoesitystilaisuuksien järjestämiseen.

Maan kotitalouslautakuntain yhteisen neuvottelukokouksen järjestämiseen kaupunginhallitus myönsi ⁵⁾ yleisistä käyttövaroistaan 2,000 mk.

Lastentarhat. Sairaslomaa myönnettiin virkasäännön mukaisin palkka-eduin lastentarhain tarkastajalle E. Boreniukselle ⁶⁾ syyskuun 6 p:n ja lokakuun 20 p:n väliseksi ajaksi sekä apulaistarkastaja L. Rudbäckille ⁷⁾ tammikuun 25 p:n ja helmikuun 12 p:n sekä huhtikuun 29 p:n ja kesäkuun 30 p:n väliseksi ajaksi.

Suomenkielisten lastentarhain eräälle apuptytölle ja eräälle lastenhoitajalle myönnettiin ⁸⁾ palkankorotukset.

Bertha-Maria-hemmet nimisen lastentarhan talousapulaisentoimi ⁹⁾ ja Onnelan lastentarhan talousapulaisentoimi ¹⁰⁾ päätettiin kertomusvuoden syyskuun alusta lukien siirtää 17 palkkaluokkaan sekä myöntää edellisen palkankorotuksen maksamiseen kertomusvuonna 200 mk ja jälkimmäisen 400 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista ikä- ja palkankorotuksiin.

Lastentarhain johtokunnan määrärahaan Sääntöpalkkaiset virat kaupunginhallitus myönsi ¹¹⁾ 560 mk:n suuruisen lisäyksen kaupunginhallituksen v:n 1937 käyttövaroista sääntöpalkkaisten virkain palkkojen korottamiseen sekä lastentarhain ynnä niiden laitosten v:n 1937 määrärahaan Palkkasääntöön merkitsemättömät pysyväiset virat 45,031 mk:n suuruisen lisäyksen kaupunginhallituksen käyttövaroista kyseisten virkain palkkojen korottamiseen.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi 20,650 mk Vallilan lastentarhan uuden huoneiston ¹²⁾ kertomusvuoden vuokran suorittamiseen sekä 3,000 mk Alppimajan lastentarhan ynnä sen yhteydessä toimivan lastenseimen huoneistojen ¹³⁾, 1,800 mk Kalevan lastentarhan ¹⁴⁾, 8,250 mk Kallion suomenkielisten lastentarhan ¹⁵⁾, 1,750 mk Kruununhaan lastentarhan ¹⁶⁾, 5,833:35 mk Onnelan lastentarhan ¹⁷⁾, 8,050 mk Pienolan lastentarhan ¹⁸⁾, 700 mk Toimelan päiväkodin ¹⁹⁾, 3,500 mk Touhulan lastentarhan ²⁰⁾, 2,100 mk Barnabon lasten-

1) Khs 19 p. toukok. 1,059 §. — 2) S:n 21 p. huhtik. 848 §. — 3) S:n 16 p. kesäk. 1,276 §. — 4) S:n 13 p. huhtik. 809 § ja 14 p. lokak. 1,925 §. — 5) S:n 24 p. helmik. 436 §. — 6) S:n 14 p. lokak. 1,926 § ja 3 p. marrask. 2,125 §. — 7) S:n 10 p. maalisk. 558 §, 2 p. kesäk. 1,159 § ja 7 p. heinäk. 1,369 §. — 8) S:n 10 p. maalisk. 524 §. — 9) S:n 16 p. syysk. 1,745 §. — 10) S:n 14 p. lokak. 1,928 §. — 11) S:n 10 p. helmik. 345 §. — 12) S:n 20 p. tammik. 176 §. — 13) S:n 18 p. elok. 1,564 §. — 14) S:n 9 p. kesäk. 1,195 §. — 15) S:n 13 p. huhtik. 806 §. — 16) S:n 17 p. maalisk. 602 §. — 17) S:n 7 p. huhtik. 761 §. — 18) S:n 24 p. helmik. 434 §. — 19) S:n 7 p. huhtik. 759 §. — 20) S:n 9 p. kesäk. 1,196 §.

tarhan ¹⁾, 2,100 mk Solhällan lastentarhan ²⁾ ja 2,100 mk Tomtebon lastentarhan ³⁾ kertomusvuoden vuokrakorotuksiin.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁴⁾ 3,100 mk:n suuruisen määrärahan lastentarhain johtokunnan käytettäväksi lasten askartelu- ja leikkivälineiden näyttelyn järjestämiseen kaupungin lastentarhain 50-vuotisjuhlan johdosta marraskuun 27 p:n ja joulukuun 1 p:n välisenä aikana sosiaalimuseoon.

Sivistystoimi

Kaupunginkirjasto. Kirjastonhoitaja U. Thermanille myönnettiin ⁵⁾ sairaslomaa yhdeksi kuukaudeksi joulukuun 17 p:stä lukien virkasäännön mukaisin palkkaeduin.

Avustava kirjastonhoitaja L. Pohjala ⁶⁾ oikeutettiin säädetyn eroamisiansa saavutettuaan jäämään virkaansa maaliskuun 31 p:ään 1939 sekä Käpylän haarakirjaston hoitaja G. E. Grönroos ⁷⁾ syyskuun 19 p:ään 1939.

Kirjastonhoitaja J. Weckman sekä amanuenssit H. Granström ja F. Vikman oikeutettiin ⁸⁾ hoitamaan sivutoimia v:n 1940 loppuun.

Amanuenssit H. Lindström ja B. Mörne oikeutettiin ⁹⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1940 loppuun.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾, hankittuaan urakkatarjouksia Käpylän kirjastotalon uudisrakennuksen teettämisestä, että kyseiset rakennustyöt oli suoritettava urakalla jättäen urakoitsijan vaalin y. m. asian aiheuttamat käytännölliset toimenpiteet yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi.

Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrakorotuksiin kaupunginhallitus myönsi ¹¹⁾ 500 mk Töölön haarakirjaston ja lukusalin kertomusvuoden vuokrakorotuksen suorittamiseen.

Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi yleisten töiden lautakunnalle 15,000 mk:n määrärahan kaupunginkirjaston pääkirjastotalon ja Kallion haarakirjastotalon julkisivulla olevien nimikilpien kieli-asun oikaisemiseen ¹²⁾ sekä yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan 25,000 mk Kallion haarakirjaston keskuslämmityslaitoksen kahden kattilan uusimiseen ¹³⁾.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁴⁾ esittää Ranskan Helsingissä olevalle lähetystölle kaupungin sekä kaupunginkirjaston kiitoksen Ranskan valtion kyseiselle kirjastolle luovuttamasta n. 10,000 frangin arvoisesta kirjalahjasta.

Kaupunginmuseo. Karl Fazer konditoria oy:n anomus eräiden kaupunginmuseossa olevien vanhoja helsinkiläistaloja esittävien vesivärimaalausten kopioimisesta hyväksyttiin ¹⁵⁾ ehdoin, että yhtiö vastaa siitä, että kopiot tehdään taiteellisesti päteviksi.

Kaupunginorkesteri. Kaupunginorkesterin johtaja G. Schnéevoigt oikeutettiin ¹⁶⁾ kevätkaudella esiintymään vierailevana johtajana eräissä musiikkitalaisuuksissa Lontoon ja Malmön kaupungissa.

¹⁾ Khs 10 p. maalisk. 555 §. — ²⁾ S:n 10 p. maalisk. 557 §. — ³⁾ S:n 17 p. maalisk. 601 §. — ⁴⁾ S:n 24 p. marrask. 2,284 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. jouluk. 2,508 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. lokak. 1,867 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. jouluk. 2,509 §. — ⁸⁾ S:n 1 p. jouluk. 2,358 §. — ⁹⁾ Khn jsto 1 p. jouluk. 4,104 §. — ¹⁰⁾ Khs 7 p. heinäk. 1,367 § ja 24 p. marrask. 2,269 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. maalisk. 604 §. — ¹²⁾ S:n 1 p. jouluk. 2,356 §. — ¹³⁾ S:n 14 p. heinäk. 1,407 §. — ¹⁴⁾ S:n 31 p. maalisk. 704 §. — ¹⁵⁾ S:n 1 p. syysk. 1,637 §. — ¹⁶⁾ S:n 27 p. tammik. 226 § ja 17 p. helmik. 391 §.

Kaupunginorkesterin intendentille E. Pingoudille myönnettiin ¹⁾ palkatonta virkalomaa elokuun 15 p:n 1938 ja helmikuun 15 p:n 1939 väliseksi ajaksi edellytyksin, että musiikkilautakunta sitä ennen ilmoittaa hänen haluavan käyttää tätä virkalomaa.

Kaupunginorkesterin jäsen A. Viljava ²⁾ oikeutettiin nostamaan täydet palkkaetunsa kesäkuun 1 p:n ja syyskuun 1 p:n väliseksi ajaksi saamansa virkaloman ajalta samoin kuin orkesterin jäsen Y. Selin ³⁾ syyskuun 1 p:n ja 12 p:n välisen virkalomansa ajalta.

Kaupunginorkesterin jäsenet V. Halonen ⁴⁾, K. Kajanus ⁴⁾, V. Liimainen ⁴⁾, F. Mentl ⁵⁾, M. Orlando ⁴⁾ ja O. Toivio ⁶⁾ oikeutettiin asumaan kaupungin ulkopuolella v:n 1939 loppuun.

Musiikkilautakunta oli päättänyt sallia kaupunginorkesterin soittaa määrättyjä suomalaisia sävellyksiä vakinaisen johtajansa johdolla Odeon tehtaam gramofonilevyille, joissa saataisiin käyttää kaupunginorkesterin nimeä, ollen orkesterin tällöin esiinnyttävä sen suuruisena kuin orkesterin johtaja katsoo sävellysten taiteellisen esityksen kulloinkin vaativan ja soiton tapahduttava sellaisena aikana, ettei orkesterin varsinainen työ siitä häiriinny, sekä Odeon tehtaam suoritettava orkesterin jäsenille korvaus soittotilaisuuksista. Kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ hyväksyä edellä mainitun menettelyn.

Valtioneuvostolle päätettiin ⁸⁾ tehdä esitys kaupunginorkesterin valtionavun korottamisesta v:n 1940 talousarviossa.

R. Ahlströmin rahastojen korkovarain käyttö. R. Ahlströmin rahastojen v:n 1937 korkovarot päätettiin ⁹⁾ käyttää siten, että soitto-, sävellys- ja laulutaiteen edistämiseksi tarkoitettuja varoja jakamaan asetetulle lautakunnalle ja Suomen taideyhdistyksen palkinto- ja ostolautakunnalle kummallekin annettiin 90,900 mk sekä Suomen kirjailijaliitolle ja Finlands svenska författarförening nimiselle yhdistykselle kummallekin 45,450 mk.

Suomen kirjailijaliiton ¹⁰⁾, Suomen taideyhdistyksen ¹¹⁾ ja musiikkilahjoitusrahaston hoitolautakunnan ¹²⁾ ilmoitukset saamiensa korkovarain käytöstä merkittiin sittemmin tiedoksi.

N. ja R. Forsténin avustusrahasto. Kaupunginhallitus päätti ¹³⁾ suostua Pohjoismaiden yhdyspankin ehdotukseen 10,000 mk:n suuruisen käteisrahan suorittamisesta Helsingin konservatorion opettajayhdistyksen eläke-rahastoon samanarvoisen, neiti R. Forsténin testamentissa mainitun obligationsuorituksen sijasta ja samalla ilmoittaa pitävänsä suotavana, että kaupungille tulevat korkovarot siirretään kaupungille kerran vuodessa kalenterivuoden vaihteessa.

10. Kiinteää omaisuutta koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Kiinteistötoimiston viranhaltijat. Kiinteistötoimiston kansliaosaston sihteerille T. Törnblomille myönnettiin ¹⁴⁾ virkavapautta v:ksi 1939, jotta hänet voitaisiin samaksi ajaksi nimittää kiinteistötoimiston apulaispäälli-

¹⁾ Khs 22 p. kesäk. 1,312 §. — ²⁾ S:n 27 p. toukok. 1,097 §. — ³⁾ S:n 22 p. kesäk. 1,313 §. — ⁴⁾ Khs jsto 22 p. helmik. 3,218 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. maalisk. 3,324 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. tammik. 3,135 §. — ⁷⁾ Khs 21 p. huhtik. 858 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. syysk. 1,738 §. — ⁹⁾ S:n 31 p. maalisk. 680 §. — ¹⁰⁾ S:n 10 p. helmik. 313 §. — ¹¹⁾ S:n 7 p. huhtik. 724 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. toukok. 1,024 §. — ¹³⁾ S:n 7 p. heinäk. 1,324 §. — ¹⁴⁾ S:n 8 p. jouluk. 2,385 §.